IL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Buġeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum it-12 ta' Novembru 2019

Appell numru 423 tal-2017

Il-Pulizija
vs
Andrea SAMMUT

Il-Qorti:

1. Dan huwa appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) nhar it-18 ta' Ottubru 2017 fil-konfront ta' Andrea SAMMUT, karta tal-identità bin-numru 6486G fejn ġie mixli:

   > Talli bħala persuna reġistrata mal-Kummissarju tat-Taxxi, skond l-Att ta' l-1998 dwar Taxxa fuq il-Valur Miżjud (Att Nru. XXIII ta' l-1998) u regolamenti magħmula bis-saħħa ta' l-istess Att, waqt spezzjoni ta' sorpriża li seħħet fit-13 ta' Ġunju 2016 ġewwa Pulled Meat li jinsab f'South Street, Valletta rriżulta li jew hu jew impjegati tiegħu jew xi persuna oħra li kienet qed taġixxi għan-nom tiegħu, offra li jipprovdi servizz lil persuna oħra u/jew espona għall-bejgħ oġġetti waqt li kienet sprovvista minn cash register fiskali u/jew kotba tar-riċevuti fiskali kif maħruġa jew approvati mill-Kummissarju tat-Taxxi Interni u dan bi ksur tal-partiti 1, 2, 3, u 10 tat-

Tlettax-il Skeda ta' l-Att ta' l-1998 dwar Taxxa fuq il-Valur Miżjud (Att Nru. XXIII ta' l-1998) u l-artikoli 51 u 77 (o), 81 u 82 ta' l-istess Att.

2. Permezz tas-sentenza aktar 'il fuq imsemmija, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, wara li rat l-imputazzjoni miġjuba kontra l-appellant, stqarret is-segwenti:

Semgħet il-provi u t-trattazzjoni tal-partijiet.
Rat id-dokumenti esebiti.

Ikkunsidrat

Illi mill-provi prodotti jirriżulta li fil-ġurnata li saret l-ispezzjoni fl-istabbiliment Pulled Meat la kien hemm cash register fiskali u lanqas kotba tal-irċevuti, imma minflok kienet qed tiġi adoperata sistema komputeriżżata għall-ħruġ tal-irċevuti; din is-sistema, sa dakinhar kienet għadha ma ġietx approvata mill-Kummissarju tat-Taxxi. Dawn il-fatti mhux kontestati u jirriżultaw ampjament.

Illi l-imputat qed jibbaża d-difiża tiegħu fuq il-fatt li, wara spezzjoni li kienet saret f'nofs Mejju 2016, huma kienu applikaw għall-eżenzjoni fl-aħħar ta' Mejju 2016 u din inħarġet fl-24 ta' Ġunju 2016. L-imputat qed jallega li d-dipartiment dam wisq biex ħareġ l-eżenzjoni u li fi kwalunkwe każ għal raġunijiet finanzjarji u kummerċjali, ma setgħux jieqfu joperaw sakemm tinħareġ l-eżenzjoni.

Illi l-Kapitolu 406 huwa ċar u jesiġi l-użu ta' cash register fiskali; ħadd ma jista' jadopera sistema alternattiva mingħajr l-approvazzjoni, mogħtija a priori, tal-Kummissarju tat-Taxxi. Dan ifisser li l-imputat messu aċċerta ruħu li qabel ma jibda jopera jkun in regola mar-rekwiżiti tal-Kapitolu 406. Jekk għal raġunijiet finanzjarji u/jew kummerċjali ma setax jistenna biex jibda jopera seta' jagħmel hekk impunement billi, sakemm jottjeni l-approvazzjoni tal-Kummissarju għall-użu ta' sistema komputeriżżata, juża cash register fiskali.

Kien għal dawn il-motivi li wara li rat l-artikoli 51, 77(o), u 82 kif ukoll il-partiti 1, 2, 3 u 10 tat-Tlettax-il Skeda tal-Kapitolu 406 tal-Liġijiet ta' Malta, sabet lill-imputat ħati tal-imputazzjoni miġjuba kontra tiegħu u kkundannatu multa ta' tmien mitt Ewro (€800).

3. Illi minn din is-sentenza Andrea SAMMUT interpona appell permezz ta' rikors datat 30 ta' Ottubru 2017 fejn talab li s-sentenza hawn fuq imsemmija tiġi mħassra wara li saħaq is-segwenti: -

1. Illi l-esponenti huwa aggravat bid-deċiżjoni meħuda stante illi huwa ma kellux jinstab ħati tal-akkużi miġjuba kontra tiegħu meta effettivament huwa kien ottempra ruħu mal-liġi meta daħħal l-applikazzjoni mal-Kummissarju stess sabiex jingħata l-eżenzjoni in kwistjoni, u kien biss id-dewmien eseġerat daparti tad-dipartiment li wassal sabiex tkunx iffinalizżata l-eżenzjoni fil-ġurnata li fih saret l-ispezzjoni.

2. Illi mhuwiex ġust u ekwu illi l-esponenti, li kienu qegħdin effettivament jistennew li d-dipartiment in kwistjoni jiffinalizża l-proċess sabiex jagħti l-eżenzjoni li ħareġ ftit jiem wara l-ispezzjoni in kwistjoni, jiġi penalizżat sempliċiment minħabba d-dewmien tad-dipartiment.

3. Illi effettivament huwa improponobbli kif l-esponenti jiġi akkużat talli ma ottemperax ruħu mal-liġi tal-VAT meta effettivament in-nuqqas ta' ottemperanza tiegħu kien kagun tal-istess Kummissarju, li ma ħarigx l-eżenjoni fi zmien raġonevoli.

4. Illi ta' min wieħed jirrimarka illi l-esponenti ma ġiex akkużat talli evada t-taxxa, stante li t-taxxa ġiet imħallsa minnu fl-intier tagħha fil-ħin imma sempliċiment li fl-ispezzjoni ma kellux l-eżenzjoni għas-sistema elettronika tiegħu, meta l-applikazzjoni għal din l-eżenzjoni kienet f'idejn l-istess dipartiment li spiċċa akkużah oltre sena wara.

5. Illi effettivament dak li kellu jagħmel l-esponenti sar, meta huwa ppreżenta l-applikazzjoni tiegħu, u għalhekk mhux talli l-esponenti kien fl-impossibilità li jkun konformi mal-liġi pendenti l-applikazzjoni, ġjaladarba l-approvazzjoni fi żmien adegwat tal-applikazzjoni ma kienx jiddependi minnu, imma saħansittra l-istess dipartiment li kien qiegħed jipproċessa tali applikazzjoni, pendenti l-istess applikazzjoni spiċċa akkuża lill-esponenti li ma kellux dak li d-dipartiment stess beda jipproċessa.

6. Illi wieħed ma jistax jippretendi illi l-esponenti jagħmel xhur magħluq b'danni finanzjarju enormi, unikament sabiex jistenna lill-Kummissarju tat-Taxxi jlesti l-ipproċessar tal-applikazzjoni magħmula, imma semmai l-ipproċessar tal-applikazzjoni jiffriża l-inadempjiment mal-liġi.

Ikkunsidrat : -

4. Illi għal dak li jirrigwarda l-fattispeċi ta' dan il-każ jirriżulta illi nhar it-13 ta' Ġunju 2016, l-ispetturi mid-Dipartiment tal-VAT għamlu spezzjoni fil-ħanut *Pulled Pork* sitwat fl-indirizz 84, South Street, Valletta, fejn hemmhekk kien hemm l-impjegat Michael Bonnici. Dan l-istabbiliment huwa reġistrat fuq isem l-appellant u ħuħ Rafel Sammut. Matul din l-ispezzjoni ġie nnutat illi l-ħanut kellu sistema komputerizzata għall-ħruġ ta' riċevuti, u meta l-ispetturi talbu lil Bonnici sabiex joħorġilhom riċevuta fiskali minn din is-sistema, nnutaw illi din ma kinitx konformi mal-liġi peress illi ma kienx hemm *exemption number* u lanqas ma kien indikat in-numru tal-VAT fuqha.

5. In oltre rriżulta illi ma kien hemm l-ebda sistema oħra fil-ħanut li kienet intiża għall-provvista ta' riċevuti fiskali, senjatament cash register u/jew kotba tar-riċevuti tal-VAT skond kif inhu rikjest mill-liġi. L-ispetturi nfurmaw lil Bonnici bin-nuqqasijiet fis-sistema tagħhom u da parti tiegħu nforma lill-imgħallmin tiegħu dwar dan, li skond dak li ddeponew ħadu l-miżuri meħtieġa sabiex jikkonformaw ma dak mitlub minnhom. In vista tan-nuqqasijiet matul l-ispezzjoni in kwistjoni inħarġu l-akkużi relattivi fil-konfront tal-appellant Andrea Sammut kif ukoll kontra ħuħ Rafel Sammut li jinstab ugwalment mixli fi proċeduri separati.

Ikkunsidrat: -

6. Illi f'dan il-każ l-appell jistrieħ fuq l-apprezzament tal-fatti magħmula mill-Qorti tal-Maġistrati. B'mod partikolari f'appelli ta' dan il-ġeneru, huwa importanti li jiġi ċċarat x'inhuma l-funzjonijiet ta' din il-Qorti tal-Appell Kriminali, li f'dan il-każ tisma' appelli minn sentenzi mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati. Dawn il-funzjonijiet ġew spjegati f'diversi sentenzi, fosthom fis-sentenza ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Emanuel Zammit*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Sede Superjuri)[1] fejn intqal:-

---

[1] Tal-21 t'April 2005. Ara wkoll Ara, fost ohrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa***, 16 ta' Ottubru 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Godfrey Lopez*** u r-***Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina*** 24 ta' April 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Lawrence Asciak sive Axiak*** 23 ta' Jannar 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Mustafa Ali Larbed***; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino***, 7 ta' Marzu 2000, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Ivan Gatt***, 1 ta' Dicembru 1994; u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi***, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: ***Il-Pulizija vs Andrew George Stone***, 12 ta' Mejju 2004, ***Il-Pulizija vs Anthony Bartolo***, 6 ta' Mejju 2004; ***Il-Pulizija vs Maurice Saliba***, 30 ta' April 2004; ***Il-Pulizija vs Saviour Cutajar***, 30 ta' Marzu 2004; ***Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan** et*, 21 ta' Ottubru 1996; ***Il-Pulizija vs Raymond Psaila et***, 12 ta' Mejju 1994; ***Il-Pulizija vs Simon Paris***, 15 ta' Lulju 1996; ***Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace***, 31 ta' Mejju 1991; ***Il-Pulizija vs Anthony Zammit***, 31 ta' Mejju 1991.

Fil-kawża ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Domenic Briffa*** ġie mistqarr li :

> Kif gie ritenut diversi drabi, hawn qieghdin fil-kamp ta' l- apprezzament tal-fatti, apprezzament li l-ligi tirrizerva fl- ewwel lok lill-gurati fil-kors tal-guri, u li din il-Qorti ma tiddisturbahx, anke jekk ma tkunx necessarjament taqbel mija fil-mija mieghu, jekk il-gurati setghu legittimament u ragonevolment jaslu ghall-verdett li jkunu waslu ghalih. Jigifieri l-funzjoni ta' din il-Qorti ma tirrizolvix ruhha f'ezercizzju ta' x'konkluzjoni kienet tasal ghaliha hi kieku kellha tevalwa l-provi migbura fi prim'istanza, imma li tara jekk il-verdett milhuq mill-gurija li tkun giet "properly directed", u nkwadrat fil-provi prodotti, setax jigi ragonevolment u legittimament milhuq minnhom. Jekk il- verdett taghhom huwa regolari f'dan is-sens, din il-Qorti ma tiddisturbahx (ara per ezempju Ir-Repubblika ta' Malta v. Godfrey Lopez u r-Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina decizi minn din il-Qorti fl-24 ta' April 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Lawrence Asciak sive Axiak deciza minn din il-Qorti fit-23 ta' Jannar 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Mustafa Ali Larbed deciza minn din il-Qorti fil-5 ta' Lulju 2002, ir-Repubblika ta' Malta v. Thomas sive Tommy Baldacchino deciza minn din il-Qorti fis-7 ta' Marzu 2000, u r-Repubblika ta' Malta v. Ivan Gatt deciza minn din il-Qorti fl-1 ta' Dicembru 1994).

kif dejjem gie ritenut huwa principju stabbilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti li hija ma tiddisturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzjoni li dik il-Qorti setghet ragjonevolment u legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-ewwel Qorti izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l- ewwel Qorti kinitx ragjonevoli fil-konkluzjoni taghha. Jekk, izda, din il-Qorti tasal ghall-konkluzjoni li l-ewwel Qorti, fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment jew legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha, allura din tkun raguni valida, jekk mhux addirittura impellenti, sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni u konkluzjoni.

7. B'hekk anke jekk din il-Qorti tistħarreġ ix-xiehda li tkun tressqet quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, ir-rwol ta' din il-Qorti jibqa' dak ta' reviżjoni tad-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati. Fil-kors ordinarju tal-funzjoni tagħha, ma ssirx Qorti ta' ritrattazzjoni, ċjoe li terġa tisma' l-każ u tiddeċiedi l-każ mill-ġdid. Id-deċiżjoni jekk l-imputat ikunx ħati jew le qabel xejn teħodha l-Qorti tal-Maġistrati li għandha d-dover li tanalizza l-provi u l-argumenti legali u tasal għall-konklużjonijiet tagħha wara li tkun qieset kollox.[2]

8. Din il-Qorti, bħala Qorti tal-Appell Kriminali twettaq id-dmir ta' reviżjoni tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati billi tara jekk u safejn, il-Qorti tal-Maġistrati, bis-saħħa tal-provi li jkunu ġew miġjuba mill-partijiet u tal-argumenti legali dibattuti quddiemha, setgħetx legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjoni milħuqa minnha fis-sentenza tagħha. Huwa minħabba f'hekk u biex tilħaq dan l-għan li din il-Qorti, bħala Qorti tal-Appell tagħmel l-apprezzament tagħha tal-provi prodotti quddiem dik il-Qorti.

[2] u dan sakemm ma jkunx hemm raġunijiet eċċezzjonali entro l-parametri ta' dak li jipprovdi l-artikolu 428(3)(5) tal-Kodiċi Kriminali li din il-Qorti tkun tista' tiddeċiedi hi l-meritu tal-kawża.

9. Bosta drabi l-fatti li joħorġu mill-provi mhux dejjem ikunu jaqblu ma xulxin. Anzi ġieli jkun hemm xiehda li jgħidu bil-maqlub ta' xulxin. Għalhekk din il-Qorti trid tara jekk, u safejn, b'dawk il-provi li kellha quddiemha, l-Qorti tal-Maġistrati setgħetx tasal għall-konklużjonijiet tagħha kif jidhru fis-sentenza b'mod tajjeb u skont il-Liġi. Jekk din il-Qorti tara li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet tasal għall-konklużjonijiet li waslet għalihom skont il-provi u l-argumenti legali li kellha quddiemha, allura din il-Qorti ma tibdilx il-konklużjonijiet milħuqa mill-Qorti tal-Maġistrati u dan għaliex jekk il-Qorti tal-Maġistrati tkun għamlet xogħolha tajjeb, din il-Qorti ma tistax taqbad u tibdlilha s-sentenza jekk ma jkunx hemm raġuni valida.

10. Jekk mill-banda l-oħra din il-Qorti tara li, mill-provi li nġiebu jew mill-argumenti legali imresqin quddiemha, l-Qorti tal-Maġistrati tkun żbaljat fl-apprezzament tal-provi jew fl-interpretazzjoni tal-argumenti legali imresqin quddiemha, b'mod li allura din il-Qorti tqis ma jkunx sigur u sodisfaċenti li tistrieħ fuq dawk il-konklużjonijiet, allura din il-Qorti imbagħad għandha s-setgħa u d-dmir li tibdel dik is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati, jew dawk il-partijiet minnha li jirriżultaw li jkunu żbaljati jew li ma jirriflettux il-Liġi.[3]

---

[3] Ara wkoll, fost oħrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Rida Salem Suleiman Shoaib***, 15 ta' Jannar 2009; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Paul Hili***, 19 ta' Gunju 2008; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Etienne Carter***, 14 ta' Dicembru 2004; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Domenic Briffa***, 16 ta' Ottubru 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Godfrey Lopez*** u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Eleno sive Lino Bezzina***, 24 ta' April 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Lawrence Asciak sive Axiak***, 23 ta' Jannar 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Mustafa Ali Larbed***, 5 ta' Lulju 2002; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Thomas sive Tommy Baldacchino***, 7 ta' Marzu 2000, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Ivan Gatt***, 1 ta' Dicembru 1994; u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. George Azzopardi***, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: ***Il-Pulizija vs. Andrew George Stone***, 12 ta' Mejju 2004, ***Il-Pulizija vs. Anthony***

11. In oltre, għal dak li jirrigwarda l-kredibbilta' tax-xhieda, l-artikolu 638 tal-Kodiċi Kriminali jagħmilha ċara li filwaqt li huwa fid-dover tal-Prosekuzzjoni li ġġib il-provi kollha u l-aħjar prova possibbli sabiex il-grad tal-prova tal-Prosekuzzjoni jintlaħaq b'suċċess, is-subartikolu (2) tal-istess artikolu jippostula li xhud wieħed waħdu jekk emnut huwa suffiċjenti. Dan ukoll ġie kkonfermat minn ġurisprudenza nostrana kopjuża fejn dan il-prinċipju ġie ripetutament assodat[4].

12. Illi wkoll relevanti ai fini tat-test tal-kredibbilta huwa l-artikolu 637 tal-Kodiċi Kriminali li jistipula li għal dak li jirrigwarda xhieda ta' eta' minuri, xhieda tal-imputat kif ukoll ix-xhieda ta' persuni li huma klassifikati taħt l-artikolu 636 tal-Kodiċi Kriminali, fosthom persuni li jkollhom interess fil-kwistjoni li fuqha tkun meħtieġa x-xhieda tagħhom, jew fir-riżultat tal-kawża : -

> id-deċiżjoni (dwar il-kredibbilta tagħhom) titħalla fid-diskrezzjoni ta' min għandu jiġġudika l-fatti, billi jittieħed qies tal-imġieba, kondotta u karattru tax-xhud, tal-fatt jekk ix-xhieda għandiex mis-sewwa jew hix konsistenti, u ta' fattizzi oħra tax-xhieda tiegħu, u jekk ix-xhieda hix imsaħħa minn xiehda oħra, u taċ-ċirkostanzi kollha tal-każ.

Bartolo, 6 ta' Mejju 2004; ***Il-Pulizija vs. Maurice Saliba***, 30 ta' April 2004; ***Il-Pulizija vs. Saviour Cutajar***, 30 ta' Marzu 2004; ***Il-Pulizija vs. Seifeddine Mohamed Marshan et***, 21 ta' Ottubru 1996; ***Il-Pulizija vs. Raymond Psaila et***, 12 ta' Mejju 1994; ***Il-Pulizija vs. Simon Paris***, 15 ta' Lulju 1996; ***Il-Pulizija vs. Carmel sive Chalmer Pace***, 31 ta' Mejju 1991; ***Il-Pulizija vs. Anthony Zammit***, 31 ta' Mejju 1991.

[4] Ara fost oħrajn l-appelli kriminali sede inferjuri fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Bonavia*** ppreseduta mill-imħallef Joseph Galea Debono u datata s-6 ta' Novembru 2002; ***Il-Pulizija vs Antoine Cutajar*** ippreseduta mill-Imħallef Patrick Vella u deċiża fis-16 ta' Marzu 2001; ***Il-Pulizija vs Carmel Spiteri*** ippreseduta mill-Imħallef David Scicluna u deċiża fid-9 ta' Novembru 2011; Ara wkoll ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Martin Dimech*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Sede Superjuri u ppreseduta mill-Imħallfin Joseph Filletti, David Scicluna u Joseph R. Micallef u datata 24 ta' Settembru 2004.

13.Skond il-ġurisprudenza nostrana jekk il-Qorti tal-Maġistrati tonqos milli tagħmel dan l-ezerċizzju fir-rigward ta' xhieda ta' ċertu portata jew li permezz tat-testimonjanza tagħhom ikollhom pern fuq is-sentenza finali, tista tirriżulta n-nullita' tal-proċeduri, li tista' titqajjem anki *ex officio* mill-Qorti stess u dan partikolarment meta l-każ ikun jistrieħ fuq il-kredibbilta' o meno tax-xhieda. Fi kliem ieħor jekk il-Qorti tkun qed tibbaża s-sentenza tagħha fuq in-nuqqas ta' kredibbilta' o meno ta' xhud jew xhieda partikolari, dik il-Qorti ma tkunx tista tasal għal tali konkluzjoni b'mod sodisfaċċenti mingħajr l-ewwel ma tkun semgħet dawn ix-xhieda partikolari jixdu viva voce.[5]

14.In oltre kif gie ritenut mil-Qorti fl-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs. Joseph Thorne,***[6]

> mhux kull konflitt fil-provi ghandu awtomatikament iwassal ghall-liberazzjoni tal-persuna akkuzata. Imma l- Qorti, f' kaz ta' konflitt fil-provi, trid tevalwa l-provi skond il-kriterji enuncjati fl-artikolu 637 tal-Kodici Kriminali w tasal ghall-konkluzzjoni dwar lil min trid temmen u f' hix ser temmnu jew ma temmnux'.

Ikkunsidrat : -

15.Illi l-appellant jinstab mixli taħt il-Kapitolu 406 tal-Liġijiet ta' Malta kif ġej:

> 51. Kull persuna li tagħmel xi provvista, ħlief għal provvista eżenti bla kreditu jew ħlief għal provvista li dwarha hija meħtieġa li tinħareġ fattura

[5] Ara is-sentenza fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs. Joseph Bartolo*** deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar id-9 ta' Settembru 1999 ippreseduta mill-imhallef Vincent Degaetano.
[6] Deċiza fid-9 ta' Lulju 2003 mill-Qorti tal-Appell Kriminali Sede Inferjuri ippreseduta mill-Imħallef Joe Galea Debono.

ta' taxxa skont l-artikolu 50, għandha tipprovdi lill-persuna li lilha ssir il-provvista fattura, riċevuta jew dokument ieħor li għandu jinħareġ fil-forma u b'dak il-mod u għandu jkun fih dawk il-partikolaritajiet kif murija fit-Tlettax-il Skeda.

16. Il-partijiet l-aktar rilevanti għal dan il-każ huma s-segwenti :

F'din l-Iskeda, kemm-il darba r-rabta tal-kliem ma tkunx teħtieġ mod ieħor:–
"*cash register fiskali*" tfisser cash register li jkun jikkonforma mal-ħtiġietspeċifikati fil-partita 13 ta' din l-Iskeda;
"*fiscal taxi meter*" tfisser meter li jkun jikkonforma mal-ħtiġiet speċifikati fil-partita 14 ta' din l-Iskeda;
"*riċevuta fiskali*" tfisser riċevuta jew fattura maħruġa f'għamla provduta jewapprovata bil-miktub mill-Kummissarju jew li tkun maħruġa b'mod kif jista' jkunapprovat mill-Kummissarju u li jkun fiha t-tagħrif u d-dettalji kollha meħtieġa, jewriċevuta maħruġa permezz ta' *cash register* fiskali, jew riċevuta maħruġa permezzta' *fiscal taxi meter*.

17. In oltre it-tieni parti tirregola l-obbligu tal-ħruġ tar-riċevuta.

Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet l-oħra ta' din l-Iskeda, kull persuna li tagħmel provvista ħlief għal provvista eżenti bla kreditu għandha, ħlief meta tenħtieġ li toħroġ fattura ta' taxxa għar-rigward ta' dik il-provvista, toħroġ riċevuta fiskali skont din l-Iskeda għall-kumpens lilha mħallas għal dik il-provvista, u dik ir-riċevuta fiskali għandha, sakemm ma tkunx inħarġet qabel ikun sar il-ħlas, tinħareġ u tingħata lill-persuna li tkun għamlet il-ħlas jew lill-persuna li tkun irċeviet il-provvista minnufih wara li jkun sar il-ħlas, sal-limitu ta' dak il-ħlas:

Iżda dwar provvista li għaliha ma jsir ebda ħlas iżda li titqies li tkunmagħmula bi ħlas skont it-Tieni Skeda li tinsab ma' dan l-Att, ir-riċevuta fiskaligħandha tinħareġ fid-data li fiha ssir dik il-provvista.

18. Hemm ukoll imsemmi meta riċevuta għandha tinħareġ minn *cash register* fiskali : -

3. (1) Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tal-partiti 4, 5, 6 u 7 ta' din l-Iskeda, riċevuta fiskali li tinħareġ minn persuna li tkun bejjiegħa bl-imnut jew li n-negozju tagħha jinkludi provvisti ta' ikel imsemmija fil-partita 2 tat-Taqsima Ħamsa tal-Ħames Skeda li tinsab ma' dan l-Att għandha tinħareġ permezz ta' *cash register* fiskali:

iżda għar-rigward ta' xi provvista li ssir minn dik il-persuna f'xi żmien li matulu hija ma tkunx tista' għal raġuni valida, toħroġ riċevuta fiskali permezz ta' *cash register* fiskali, hija għandha toħroġ riċevuta fiskali f'għamla li tiġi provduta mill-Kummissarju:

Iżda, għal fini ta' dan il-paragrafu, bejjiegħ bl-imnut ma jinkludix persuna involuta fit-tqassim ta' oġġetti ordnati minn qabel.

(3) Għall-għanijiet tal-paragrafi (1) u (2) ta' din il-partita, dan li ġej magħandux jitqies bħala raġuni valida:
(a) li wieħed ma jkollux *cash register* fiskali jew taxi meter fiskali;
(b) li wieħed ma jkollux il-kartolerija jew materjal ieħor meħtieġ biexjitħaddem il-*cash register* fiskali jew taxi meter fiskali;
(ċ) difetti fit-tħaddim ta' *cash register* fiskali jew taxi meter fiskali ħlief meta jkunu ttieħdu miżuri ta' malajr u raġonevoli biex dawk id-difetti jkunu jistgħu jitranġaw.

Bejgħ li jsir bieb b'bieb ta' gass, ħalib jew ħobż

19.Finalment l-għaxar parti tal-iskeda titratta l-konteġġi li jridu jinżammu minn min ikun qed jagħmel użu minn għamla ta' riċevuta fiskali skond kif awtorizzat mill-Kummissarju kif ukoll ir-riperkussjonijiet fin-nuqqas ta' tali konteġġi :

10. (1) Kull persuna li tiġi provduta b'għamla ta' riċevuti fiskali mill-Kummissarju għandha tagħti kont ta' kull għamla bħal dik billi żżomm għandha utkun tista' tipproduċi meta l-Kummissarju hekk jeħtieġ, kull għamla mhux użata, ubilli żżomm kopja waħda u tipproduċi lill-Kummissarju l-kopja l-oħra ta' kullriċevuta maħruġa fuq tali għamla u ta' kull għamla mħassra.

(2) Il-kopji ta' kull għamla użata jew imħassra ta' riċevuti fiskali provduti mill-Kummissarju għandhom jingħataw lill-Kummissarju kemm jista' jkun malajr wara lil-ktejjeb jew għamla oħra ta' legar li fiha jkunu ġew provduti r-riċevuti fiskali jkununħlew jew f'dik id-data l-oħra li l-Kummissarju jista' jeħtieġ.

(3) Kull persuna li toħroġ riċevuti fiskali f'għamla approvata mill-Kummissarjujew li jkunu maħruġa b'mod kif jista' jkun approvat mill-Kummissarju, għandhatagħti kont għal dawk l-irċevuti kollha b'dak il-mod li jiġi mitlub mill-Kummissarjuu għal dan il-għan il-Kummissarju jista' jagħti dawk id-direzzjonijiet dwar l-ipproċessar, reġistrar u ħażna u t-tagħrif li għandu jingħata fihom, kif jidhirlu xieraq.

(4) Kull persuna li tonqos milli tagħti kont għal riċevuta fiskali bil-modpreskritt f'din il-partita għandha titqies, kemm-il darba ma tinġiebx prova kontrarja,li tkun naqset lil tagħti kont għal provvista taxxabbli.

20. In oltre l-artikolu 77 jirregola l-piena applikabbli għal-diversi ksur taħt dan l-att fosthom dak pertinenti għal dan il-każ fejn jirriżulta illi:

Kull persuna li –

(o) tipprovdi jew toffri li tipprovdi lil persuna oħra u, jew tesponi għall-bejgħ oġġetti, waqt li tkun sprovvista, fil-lok fejn tipprovdi jew toffri li tipprovdi lil persuna oħra u, jew tesponi għall-bejgħ oġġetti, minn *cash register* fiskali jew kotba tar-riċevuta fiskali kif maħruġa jew approvati mill-Kummissarju;

tkun ħatja ta' reat u teħel, meta tinstab ħatja –

(ii) multa ta' mhux inqas minn seba' mitt euro (€700) u mhux iżjed minn tliet elef u ħames mitt euro (€3,500)

u, b'żieda ma' dan, għal kull reat kif hawn fuq imsemmi fil-paragrafi kollha, ħlief għall-paragrafu (p), fejn ikun hemm taxxa litammonta għal aktar minn mitt euro (€100) ipperikolata, multaaddizzjonali ta' darbtejn it-taxxa perikolata, jew priġunerija għalżmien ta' mhux iżjed minn sitt xhur, jew dawk il-multi upriġunerija flimkien:Iżda l-multa għal darbtejn it-taxxa perikolata fl-ebda każma tkun anqas minn elf euro (€1,000).Barra minn dan, fuq talba tal-prosekuzzjoni, il-qortigħandha tordna lill-ħati biex josserva l-liġi f'perjodu ta' żmien lijkun suffiċjenti għal dak il-għan iżda f'kull każ li ma jeċċedixxahar, u fin-nuqqas, il-ħati jeħel il-ħlas ta' multa oħra ta' ħames euro(€5) għal kull ġurnata li jkompli dak in-nuqqas wara li jiskadi l-perjodu ffissat mill-Qorti.

21. Finalment l-akkuża miġjuba ssib ukoll referenza għall-artikolu 81 li jittratta il-pieni għar-reati ġenerali kommessi taħt dan l-att jew taħt ir-Regolamenti li jaqgħu taħt l-istess att filwaqt illi l-artikolu 82 jindirizza r-responsabbilta' vikarja in konnessjoni ma dawn it-tip ta' offiżi.

22. Il-ħruġ ta' riċevuti mill-appellant, fin-natura tan-negozju tiegħu, huwa obbligatorju u jrid dejjem isegwi d-dettami ta' dan l-Att. Kull eċċezzjoni għar-regola prinċipali dwar kif għandhom jinħarġu l-irċevuti jridu dejjem trid tkun bir-rikonoxximent u approvazzjoni tal-Kummissarju tat-Taxxi.

Ikkunsidrat:

23. Illi l-fatti l-aktar saljenti ta' dan il-każ mhumiex qed jiġu kkontestati mill-appellant. Matul l-ispezzjoni instabet li kienet qed titħaddem sistema komputerizzata fejn l-irċevuti maħruġin minnha ma setgħux jitqiesu bħala riċevuti fiskali, minħabba n-nuqqas ta' ċerta informazzjoni essenzjali fuqhom. Il-lanjanza tal-appellant titratta l-fatt illi huwa u ħuh kienu diġa ħadu l-passi sabiex jiġu in regola wara li kienu ġew aċċennati dawn in-nuqqasijiet fi spezzjoni preċedenti u fejn, madankollu, d-Dipartiment tal-VAT kien għadu ma approvax l-applikazzjoni għall-eżenzjoni mitluba minnhom.

24. Kif ikkonferma l-appellant stess (u anke mill-impjegat tiegħu Michael Bonnici), wara li kienet saret din it-talba f'data li pero baqgħet impreċiżata, huma baqgħu joperaw, minkejja li l-ħanut ma kellux sistema oħra li tipprovdi riċevuti fiskali. L-appellant jisħaq illi m'għandux jeħel hu tan-nuqqas u tat-tardivita' tad-Dipartiment fl-ipproċessar u finalizazzjoni tal-applikazzjoni tiegħu, li skond hu

saret fi żmien 24 siegħa minn mindu ġew infurmati bin-nuqqasijiet tagħhom.

25. Illi l-korrispondenza eżebita mill-appellant u li saret għan-nom tagħhom, tinkludi ittra ta' SG Solutions Limited datata 24 ta' Mejju 2016. Biha, id-Dipartiment tal-VAT qed jiġi nfurmat dwar l-installazzjoni tas-sistema komputerizzata fil-ħanut in kwistjoni u kif ukoll li ma kienx hemm disponibbilita' ta' '*fiscal printers*' fis-suq f'dak l-istadju. Din minnha n-nifisha mhix talba għal eżenzjoni.

26. Ġiet preżentata wkoll *audit certification* iffirmata minn Christienne Spiteri, Awditur, li pero jirriżulta li din iċ-ċertifikazzjoni ma ġġib ebda data fuqha. L-unika indikazzjoni li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet ikollha kienet li din l-ittra ġiet miktuba wara l-24 ta' Mejju 2016 minħabba li tagħmel riferenza għall-ittra mibgħuta minn SG Solutions Limited imsemmija aktar il-fuq. Biss minn din iċ-ċertifikazzjoni ma kienx possibbli għall-Qorti tal-Maġistrati tasal għal konklużjoni dwar meta din inkitbet u intbagħatet.

27. A fol 23 hemm imbagħad ittra datata 24 ta' Ġunju 2016, mibgħuta mid-Dipartiment tal-VAT lill-appellant fejn ġie infurmat li t-talba tiegħu għall-ħruġ ta' riċevuti ġenerati minn kompjuter kienet ġiet milqugħa. F'din l-ittra għalkemm hemm riferenza għal *Audit Certificate of Compliance* maħruġ lill-appellant, ma ssir ebda riferenza għal xi data meta din saret u l-anqas issir riferenza għal xi data meta r-***Request to issue Computer Generated Receipts*** ġiet magħmula. Il-Qorti tal-Maġistrati ma kellhiex evidenza biżżejjed b'saħħitha biex setgħet tikkonkludi fuq bażi ta' probabbilita oġġettiva li t-talba

għall-ħruġ ta' riċevuti komputerizzati saret qabel l-aħħar spezzjoni li saret fid-data inkriminata. L-argument tal-appellant li kien tort tad-Dipartiment li huwa kien baqa' mingħajr l-eżenzjoni minħabba d-dewmien eżaġerat tad-Dipartiment ma ġiex pruvat fuq livell ta' probabbilita'.

28. Minn dan kollu l-Qorti tal-Maġistrati setgħet tikkonkludi li f'xi żmien, l-appellant kien ħa l-miżuri meħtieġa biex jiġi konformi mal-liġi. Pero ma kienx hemm prova meta huwa għamel dan. Minkejja dan iżda, hu baqa jopera l-ħanut tiegħu mingħajr ma kien fil-pussess ta' sistema oħra flok dik komputerizzata li toħroġ riċevuti skond il-liġi.

29. Mill-banda l-oħra pero ġie soddisfaċentement pruvat lill-Qorti tal-Maġistrati li l-appellant kien ipproċeda bin-negozju tiegħu anke qabel ma huwa kien ħa l-miżuri biex ikun legalment konformi mal-Liġi. Mill-mod kif il-Liġi hija miktuba u mħadma, l-appellant ma setgħax ikun ġustifikat għal dawn in-nuqqasijiet tiegħu.

30. Għalkemm mill-lat kummerċjali l-appellant kellu l-urġenza li jiftaħ għan-negozjoni, mill-banda l-oħra mill-lat fiskali u legali huwa ma setgħax jopera jekk ma kienx f'qagħda li jwettaq l-obbligi legali kollha tiegħu. Lanqas ma huwa ġustifikabbli li l-appellant jgħid li ma kienx infurmat dwar dak li kellu jagħmel qabel dawn l-ispezzjonijiet sabiex ikun in regola, peress illi l-injoranza tal-liġi qatt ma tista tiqiex bħala skuża.

31.Fuq dawn il-provi, il-Qorti tal-Maġistrati setgħet legalment u raġonevolment issib ħtija fl-appellant għall-imputazzjoni miġjuba kontra tiegħu.

Ikkunsidrat : -

32.Illi kwantu għal dak li għandu x'jaqsam mal-piena imposta din il-Qorti rat li l-Qorti tal-Maġistrati imponiet piena li kienet fil-parametri li tipprovdi l-Liġi, in kwantu kienet mitt euro għola mill-minimu assolut previst mill-Liġi. Meta l-Qorti tal-Maġistrati imponiet din il-piena hija ma kkommettiet ebda żball fil-prinċipju jew inkella imponiet piena li kienet eċċessiva jew manifestament eċċessiva. Konsegwentement din il-Qorti ma tistax tvarja d-diskrezzjoni tal-Qorti tal-Maġistrati li imponiet piena pekunjarja li kienet kważi l-minimum li setgħet timponi fiċ-ċirkostanzi tal-każ stante li din kienet tvarja bejn multa ta' mhux inqas minn seba' mitt euro (€700) u mhux iżjed minn tliet elef u ħames mitt euro (€3,500).

Deċide

Għal dawn il-motivi din il-Qorti, tiċħad l-appell u tikkonferma sentenza appellata.

Aaron M. Buġeja
Imħallef